

מדינת ישראל – רשות האכיפה והגבייה

הוצאה לפועל, לשכת באר שבע
תיק 4-07-99602-14

תיק איחוד לחייב מוגבל

בפני כב' הרשם איל רוזין

בקשה מספר: 65 מתאריך 24 יולי 2025
סוג הבקשה: 988 בקשה כללית

המבקש: חייב 1, 1
בעניין: חייב 1, 1

תיאור הבקשה: השלמת טיעון בהמשך לדיון שהתקיים ביום 7.7.25.

החלטה

רקע עובדתי

1. בפני בקשתה של החייבת להפחית את ריבית הבסיס בכלל תיקיה.
2. הבקשה הוגשה במסגרת תיק האיחוד של החייבת אשר מתנהל מאז שנת 2007 בלשכת ההוצאה לפועל בבאר שבע.
3. ביום 28/5/25 ניתנה החלטה המורה להפחית את דמי הפיגורים אשר נצברו בתיק האיחוד.
4. בעקבות הפחתה זו עומד החוב נכון להיום ע"ס של 400,143 ₪.
5. לאחר מתן ההחלטה הגישה החייבת הגישה בקשה להפחית את ריביות הבסיס על מנת להביא תיק זה לכדי סיום.
6. לאור בקשה זו של החייבת זומן דיון יום 7/7/25 אליו לא הגיעו הנושים ולא הביעו עניין נוסף בהליך.
7. בכל ההליך הדו שלבי – הגיש נושה אחד התנגדות בטענה כי יש לחייבת נכס נדל"ן.
8. הזוכה לאחר הדיון הגישה אסמכתאות לגבי מצבה וכן טיעון משפטי וכן הגיש בעלה מסמך נימוקים מטעמו.

עיון והכרעה

9. סמכות רשם ההוצאה לפועל להפחתת ריביות מעוגנת [בסעיף 4א81 לחוק ההוצאה לפועל](#), תשכ"ז-1967, אשר תוקן ביום 1.1.25 כדלקמן :

"4א81. רשם ההוצאה לפועל רשאי, מיוזמתו או לפי בקשת החייב ולאחר שנתן הזוכה הזדמנות לטעון את טענותיו, להפחית את תוספת הריביות ודמי הפיגורים הנצברים בתיק ההוצאה לפועל, ובלבד שריבית הבסיס כהגדרתה בסעיף 2ב69 וריבית לפי סעיף 2(א) [לחוק פסיקת ריבית והצמדה](#) לא יופחתו אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו"

10. הסעיף תוקן במסגרת תיקון (תיקון מס' 9 התשפ"ד – 2023) [לחוק פסיקת ריבית והצמדה](#) התשכ"א-1961. עם תיקוני המשנה בחקיקה נוספת לרבות [בחוק ההוצאה לפועל](#) התשכ"ז-1967.

11. התיקון עורך רפורמה מקיפה בדיני הריבית וההצמדה בישראל בכלל, ובדיני הריביות וההצמדות [בחוק ההוצאה לפועל](#) בפרט.

12. מטרת התיקון במסגרת [חוק ההוצאה לפועל](#), לערוך שינוי כללי באופן חישוב הריביות וההצמדות, דמי הפיגורים וריבית הבסיס, בתיקי הוצאה לפועל, ממה שהיה עד כה בסוגיית חישוב הריבית.

13. בדברי ההסבר של המחוקק לתיקון [ס' 4א81 לחוק](#), נכתב כך :

"סעיף 4א81 עוסק בסמכותו של רשם ההוצאה לפועל להפחית ריביות שנצברו בתיק ההוצאה לפועל. הסעיף קובע שהרשם יהיה רשאי להפחית ריביות אלה מטעמים מיוחדים. עם זאת, כפי שפורט בהרחבה בהמלצות הוועדה ובדברי ההסבר להצעת חוק פסיקת ריבית, תכלית הריבית היא לפצות את הזוכה על העיכוב בקבלת התשלום המגיע לו, ואילו תכלית רכיב הפיגורים היא לתמרץ את החייב לשלם את חובו. משכך, מוצע להעניק לרשם ההוצאה לפועל שיקול דעת נרחב יותר להפחית את רכיב הפיגורים בתיק לצורך מימוש תכלית זו. בין שאר שיקולי הרשם להפחתת רכיב הפיגורים ניתן למנות שיקולים אלה : אם שוכנע שהחייב שילם מחוץ להוצאה לפועל את התשלומים שבהם הוא מחויב לפי צו תשלומים או הסדר עם

הזוכה; אם שוכנע כי העדר תשלום בתקופה מסוימת לא נבע בשל השתמטות של החייב מתשלום החוב; או אם הוא סבור כי הפחתת הפיגורים תסייע לתשלום החוב או לסגירת התיק; לעומת דמי הפיגורים שהם רכיב נפרד מריבית הבסיס ולכן אין מניעה שהרשם יפחית אותם במלואם, הרי שריבית הפיגורים כוללת גם את ריבית הבסיס וגם את רכיב הפיגורים, ולכן במקרים אלה מוצע שהפחתת ריבית הפיגורים תיעשה בהתאם לשיעורי הריבית הפרטניים בתיק. בהתאם, מוצע שהרשם יהיה מוסמך להפחית את רכיב הפיגורים בתיק, ואולם הפחתה של ריבית הבסיס תהיה רק מטעמים מיוחדים כפי שקבוע היום בסעיף 81א.

מהות הטעמים המיוחדים

14. המחוקק לא קבע במסגרת החוק סל טעמים, והלכה למעשה השאיר את הטעמים כמושג שסתום אשר תוכנו ומהותו תיקבע על פי שיקול דעת הרשם, בנסיבותיו של כל תיק או על פי נסיבותיו של החייב.

15. לעניין השאלה מהם "טעמים מיוחדים" התייחס חברי, כבוד הרשם יניב יחזקאל, אשר דן בהפחתת ריביות בתיק הוצאה לפועל מספר 01-97450-00-0:

"השאלה מהם טעמים מיוחדים נותרה פתוחה בפסיקה, ולמעשה לא קיימת רשימה סגורה. על רשם ההוצאה לפועל לבחון כל מקרה לגופו בהתאם לנסיבות התיק שבפניו". [יצוין כי ס. נשיא בתי משפט השלום בתל אביב (כתוארו אז), כב' השופט עמית יריב, דחה בקשת רשות ערעור על החלטה זו, תוך קביעה שלרשם ההוצאה לפועל שיקול דעת רחב מאוד בהפחתת ריביות ([רע"צ 1456-11-22 מטבע](#) [חברה למסחר ומימון בע"מ נ' יהושע](#)) (נבו) (החלטה מיום 3.11.2022)].

כבוד השופטת שטופמן בע"א ([מחוזי ת"א 2836/03 עיריית תל אביב נ' מור תמר](#) (נבו, 24.1.2006) עסקה בסוגיה זו וקבעה:

"אשר להיקפם של הטעמים המיוחדים, הרי שבעוד שבעבר הוכר טעם מיוחד רק בנסיבות חריגות ומיוחדות, הרי שכיום מסתמן שינוי בפסיקה, המכיר בקיומו של טעם מיוחד, גם אם מצטברים טעמים שונים במיוחד".

16. הפסיקה בעבר (לפני התיקון לחוק) קשרה את קשת טעמים לסוגיית לתום הלב ולהתנהלות הצדדים, כאשר אי נקיטת הליכים בתיקים לאורך שנים, ישיבה ללא מעש מצד הזוכה, וראיית התיק כמעין "תוכנית חסכון" היו עילות לביטולה או הפחתתה של ריבית הפיגורים.

17. לאחר מכן, על טענות וטעמים אלו התווסף טעם נוסף אשר יש להביא במסגרת השיקולים.

18. כבוד השופט טל חבקין, סגן נשיא בית המשפט שלום תל אביב, האיר את ה"טעמים מיוחדים" שיש לקחת בחשבון וזאת ברע"צ 50023-03-22 פלוני נ' מוגה קמעונאות בע"מ (נבו, 3/5/2022):

"התיבה 'טעמים מיוחדים' שיירשמו" מסמיכה את הרשם להביא בחשבון את כלל השיקולים הרלוונטיים להפחתת ריביות. בהקשר זה יש לזכור שריבית פיגורים נועדה לתמרץ את החייב לפרוע את החוב בהקדם האפשרי (ע"א 330/78 המהפך אגודה שיתופית בע"מ נ' פקיד השומה למס הכנסה, פ"ד לה (2) 499, 503-504 (1981), בג"ץ זנדברג נ' רשות השידור, פ"ד נ (2) 793, 807 (1996), רע"א 7777/09 בראנץ' נ' כנפי, פסקה 16 [פורסם בנבו] (7.1.2013)). חיוב בריבית פיגורים אינו משיג את מטרתו כאשר הוכח בבירור שהחייב אינו יכול לפרוע את חובותיו מטעמים שאינם תלויים בו כגון עקב מחלה קשה או מניעות אובייקטיבית אחרת. ריבית פיגורים עלולה אפוא לשמש ככלי עונשי נגד החייב על לא עוול בכפו. על כן איני משוכנע שנסיבות אישיות של החייב אשר מנעו ממנו או הקשו עליו במידה ניכרת לשלם את החוב אינן רלוונטיות לבקשה להפחתת ריביות, לבטח כשנלווה להן שיהיו לא מוצדק מצד הזוכה שגרם להגדלת החוב משמעותית. מאחר שאין צורך להכריע בשאלה זו כאן, אפשר להותירה לעת מצוא."

19. מכאן יוצא כי אף הנסיבות האישיות של חייבת מהוות עילה להפחתת ריביות אשר מצטרפות בין כל יתר הסיבות והטעמים אשר מונה הממונה על הרשמים כבוד הרשם מר יניב דיין בתיק 500923-02-18 (רשם ההוצאה לפועל תל אביב-יפו) זוכה נ' (נבו 21.03.2023).

20. גם העובדה כי יש לחייב נכסים כלשהם אינם עילה שלא להפחית את חוב הריבית.

21. ראה החלטה של כבוד הרשם מר יניב דיין בתיק (רשם ההוצאה לפועל תל אביב-יפו) 01-94108-98-4 מבקש 1 נ' (נבו 30.9.2024) הקובע כך:

"לפיכך, עולה שגם שעה שלחייב זכויות מסוימות בנכסים, כשעיקר חובו מקורו בריביות שנצטברו, יש לבחון האם מימוש נכסיו עולה בקנה אחד עם תכליתן של הריביות בהליכי ההוצאה לפועל, ומקדם את יצירת האיזון הרצוי בין הזכויות והאינטרסים השונים של הצדדים השונים בהליך } או המושפעים ממנו – למשל כאשר ישנם ילדים התלויים בחייב, וראו עניין 80549-11-21 חייב נ' (נבו 23.05.2023), { והאינטרס הציבורי הרחב. אכן, סבורני שטעם מרכזי להפחתת ריביות בעת קיומן של זכויות בנכס הוא באם מדובר בנכס מגורים (כעולה מתכליות המחוקק בהוראת ס' 38 [לחוק ההוצאה לפועל](#)), אולם אין מדובר בטעם בלעדי. כך למשל בפרט בנסיבות כשל המקרה בו עסקינן (ועל כך יורחב להלן), שעה שמדובר בזכויות מצומצמות בנכסים של חייב, יכול שבהצטבר טעמים מיוחדים שונים, לא יהיה בזכויות מצומצמות אלו כדי לשלול את ההצדקה להפחתת ריביות. הכל יבחן בהתאם לנסיבותיו הספציפיות של כל מקרה ומקרה".

22. שינויי המגמה בחקיקה ובפסיקה, ותיקוני החוק, אף הם טעם כשלעצמו בעניין שינוי המגמה, כתב הממונה על רשמי ההוצאה לפועל, כב' הרשם יניב דיין, במסגרת החלטה אשר ניתנה בתיק 801002-03-23 [נבו]:

"נראה שחל שינוי מגמה שנועד להפחית את ריבית הפיגורים הקיימת כך שיודגשו התכליות של הטלת ריבית פיגורים- ככלי לתימרוץ החייבים לשלם את חובותיהם ולשמירת שיעור המשקף את ערכו הריאלי של החוב בחלוף הזמן, ולתעדף תכליות אלו על פני פיצוי הזוכים או הענשת החייבים"

מן הכלל אל הפרט

23. נראה כי מרבית הטעמים אשר צוינו בפסיקה חלים על עניינה של החייבת אשר לפנינו.
24. החייבת פתחה את תיק האיחוד בשנת 2007 ושילמה את כלל התשלומים בתיק ללא פיגורים.
25. כך יוצא כי קרן החוב במרבית התיקים שולמה.
26. המדובר בתיק איחוד משנת 2007 כאשר תיק במסגרת האיחוד אחד הינו משנת 2001, ואף קיים תיק משנת 1991. כך יוצא כי לפנינו תיקי הוצאה לפועל מאוד ישנים אשר התשלומים בהם מזעריים

במהלך תקופה ארוכה מאוד בהם מתנהל תיק האיחוד, כאשר אין לחייבת תיקים חדשים מאז שנת 2009.

27. בעלה של החייבת עצמו היה בהליך פשיטת הרגל וסיים את ההליך בהפטר כאשר חלק מהתשלומים אשר שולמו על ידו למען ההפטר היתה הלוואה אשר נטלה הזוכה מן הבנק כנגד שעבוד דירתה, אותה היא משלמת עד היום. אעיר כי בעניין הנכס אזי המדובר בדירת מגורים עליה קיימות הלוואות בסך של 565 אלף ₪, ער אני לכך כי ההלוואות נלקחו על ידי החייבת בעת שהיתה במסגרת תיק איחוד – וזאת על מנת לפדות את חובו של בעלה במסגרת תיק פשיטת הרגל.

28. החייבת מעולם לא היתה בעלת עסק והחובות נצברו על שמה כחלק מעסקיו של הבעל, אולם, בסופו של דבר הכספים הגיעו לנושי הבעל, כאשר מנגד ניתן הציב את אי המעש מצד הזוכים אשר כל השנים לא מצאו לקדם הליך של מימוש הנכס. עובדה זו היא כשלעצמה מעידה כי הזוכים עצמם סברו כי אין כדאיות במימוש דירת המגורים.

29. כל זאת, בשים לב לאמירה בפסיקה אשר צוטטה לעיל בסוגייה זו של כבוד הממונה על הרשמים מר ניב דיין, כי האם יש הצדקה לממש דירת מגורים בגין חוב אשר בעיקרו הינו ריבית – סבורני כי לאור האמירה של המחוקק בתיקון נשוא החלטה זו – אין מקום להחמיר עם החייבת ואין לראות בדירת מגוריה כעילה לביטול או אי-קבלת בקשתה.

30. המדובר בחייבת ילידת 1965, אשר סובלת במגוון בעיות רפואיות, מטפלת בבעלה אשר מוכר כנכה וכן בבתה בת ה- 20 אשר עברה ניתוח קשה בגבה.

31. החייבת עצמה סובלת משנת 2012 מנכויות שונות עד אשר בחודש 6/2020 הוכרה נכותה כיציבה בגובה 82%.

32. החייבת הגישה תצהיר לתמיכה בעובדות הנטענות על ידה ותימוכין לאמור בתצהיר מצאתי גם מסמכים הרפואיים אותם צירפה החייבת לבקשתה.

33. איש מהזוכים לא הביע את דעתו (למעט הזוכה בהליך המקדים של ביטול דמי הפיגורים).

34. מכל הסיבות האמורות, אני מורה על מחיקת ריבית בכל תיקי החייבת.

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

איל רוזין 54678313-/-

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה